

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 261/2022-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou, Malacká cesta 5680/2B, Pezinok, proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4 Co 120/2016-263 z 22. marca 2017, uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Cdo 17/2018 z 28. marca 2019 a postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 93/2012 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 2. júla 2019 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 120/2016-263 z 22. marca 2017 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“), uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 6 Cdo 17/2018 z 28. marca 2019 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 93/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie okresného súdu“). Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu a najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a domáha sa od nich primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur. Zároveň vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov postupom

okresného súdu v jeho napadnutom konaní sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 7 000 eur.

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľky je vedená pod sp. zn. Rvp 1192/2019 a v súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky bola na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky schváleného na zasadnutí pléna ústavného súdu konanom 8. decembra 2021 na obdobie od 1. januára 2022 do 31. decembra 2022 (ďalej len „rozvrh práce“) je na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3.1 rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení Miloš Maďar (predseda senátu), Jana Baricová a Rastislav Kaššák. Ústavnú sťažnosť sťažovateľky preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z obsahu ústavnej sťažnosti (ktorá napriek kvalifikovanému právnenému zastúpeniu sťažovateľky je v značnej miere formulovaná laicky, s opakovaním obdobných častí textu a spôsobom, ktorý vzbudzuje pochybnosť o jej koncipovaní advokátom, pozn.) a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka 3. mája 2012 na okresnom súde podala žalobu, ktorou sa proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaná“), domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 7 124,99 eur spolu s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 21. septembra 2011 do zaplatenia. Okresný súd rozsudkom č. k. 7 C 93/2012-225 z 31. augusta 2015 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu sťažovateľky zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil. Následne sťažovateľka proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala dovolanie [ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. e) a f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľky odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

5. Krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu, svoje závery argumentačne založil na tom, že odvolanie sťažovateľky nie je dôvodné, dospel k záveru, že prvoinštančný súd vykonal dostatočné dokazovanie v potrebnom rozsahu, a preto nebola dôvodná námietka sťažovateľky, že nedostatočne a nepresvedčivo zistil skutkový stav veci, keď nevykonal ňou navrhnuté dôkazy a nevypočul ňou navrhnutých svedkov. Tiež poukázal na to, že okresný súd na základe správnych skutkových zistení dospel k správnenému právnenému záveru a rozhodnutie aj náležite odôvodnil. Doplnil, že súd prvej inštancie dal v odôvodnení svojho rozsudku jasnú a presvedčivú argumentáciu o neexistencii uplatneného nároku sťažovateľky na náhradu nemajetkovej ujmy. Zároveň krajský súd nezistil ani to, že by bola sťažovateľke procesným postupom okresného súdu odňatá možnosť konať pred súdom a že by došlo k porušeniu práva na rovnosť v konaní a kontradiktórnosti. K námietke sťažovateľky o nemožnosti oboznámiť sa s listinami a ostatným obsahom spisu uviedol, že uvedené listiny sú obsahom spisu, s ktorými sa mala sťažovateľka možnosť oboznámiť (ako aj s ostatným obsahom spisu, pozn.), poukázal tiež

na to, že navyše ide aj o kópie z obsahu spisov z iných súdnych konaní sťažovateľky, ktoré jej musia byť známe aj bez opakovaného oboznamovania sa s nimi, navyše s obsahom spisu boli obidve sporové strany (teda aj sťažovateľka, pozn.) okresným súdom oboznámené na pojednávaní, o čom svedčí zápisnica z 31. augusta 2015 (keď boli aj vyzvaní na vyjadrenie sa k vykonanému dokazovaniu a záverečným rečiam, pozn.). Za neopodstatnenú vyhodnotil aj námietku o odňatí veci zákonnému sudcovi, keď k tomu uviedol, že z obsahu spisu okresného súdu mal za preukázané, že k takejto zmene došlo na základe Dodatku č. 17 k Rozvrhu práce na rok 2013 okresného súdu z 30. októbra 2013 (ďalej len „dodatok k rozvrhu práce“). Ďalej uviedol, že okresný súd sa správne vysporiadal so všetkými pre rozhodnutie vo veci podstatnými okolnosťami a dospel k správne záveru, že neboli splnené podmienky na priznanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sťažovateľke. Poukázal na to, že nebolo možné sa stotožniť s názorom sťažovateľky, že v prípade preukázania prietahov v súdnom konaní nebola povinná preukazovať skutočnosti majúce vplyv na priznanie jej nemajetkovej ujmy [poukázal pri tom na § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), pozn.]. Odkázal tiež na § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a uviedol, že sťažovateľkou tvrdená existencia neistoty výsledku prebiehajúceho súdneho konania a tvrdenie znehodnotenia jej pohľadávky nepostačujú na priznanie nároku na nemajetkovú ujmu. Doplnil, že nevyožiteľnosť pohľadávky nespočívala v nesprávnom postupe súdu (Okresného súdu Bratislava III, pozn.), ale v tom, že na spoločnosť bol vyhlásený konkurz, ktorý bol pre nedostatok majetku úpadcu zrušený a spoločnosť bola vymazaná z obchodného registra. Preto dospel k záveru o správnej konštatácii okresného súdu o nedostatku existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom už uvedeného súdu a sťažovateľkou tvrdenou škodou. Dodal, že príčinná súvislosť by mohla byť daná len vtedy, ak by pohľadávka sťažovateľky, nebyť nesprávneho úradného postupu, bola uspokojená v rámci konkurzu, avšak tento konkurz bol zrušený práve preto, že predmetná spoločnosť nemala prakticky žiaden majetok a v rámci konkurzu nebol uspokojený žiaden jej veriteľ.

6. Najvyšší súd odmietnutie dovolania sťažovateľky [ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. e) a f) CSP, pozn.] v podstatnom odôvodnil tým, že vo vzťahu k námietke, že dodatok k rozvrhu práce (ktorým došlo k zmene veci prejednávajúcej zákonnej sudkyne, pozn.) nebol podpísaný predsedníčkou tohto súdu, uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Poukázal na to, že už krajský súd sa v odôvodnení napadnutého rozsudku s touto námietkou náležite vysporiadal a na podporu jeho záverov dodal, že o existencii a účinnosti tohto dodatku, ktorý je stále verejne prístupný na webovej stránke prvoinštančného súdu, nemožno mať žiadne pochybnosti. Poukázal na to, že skutočnosť, že elektronická verzia tohto dokumentu neobsahuje podpis, neznamena, že ho neobsahuje aj originálna listinná forma. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky, že nebola o mieste a čase verejného vyhlásenia napadnutého rozsudku krajského súdu upovedomená elektronickými prostriedkami (na jej mailovú adresu, pozn.), uviedol, že z obsahu spisu nevyplýva, že by požiadala o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami v zmysle § 219 ods. 3 CSP a len samotná skutočnosť, že v žalobe a prípadne iných písomných podaniach uviedla svoju mailovú adresu, automaticky neznamena, že by tým požiadala aj o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami. Ako nedôvodnú vyhodnotil aj námietku, že sťažovateľke neboli doručené prílohy k vyjadreniu žalovanej, a to s poukazom na to, že využitím svojho práva na nahliadnutie do spisu mohla

sťažovateľka zistiť ich obsah a už v prvoinštančnom konaní (prípadne v odvolacom konaní, pozn.) voči nim mohla uplatniť výhrady. Tiež dospel na základe preštudovania spisového materiálu k záveru, že sťažovateľka bola počas konania pred súdom prvej inštancie riadne poučená o svojich procesných právach a povinnostiach, preto aj jej námietku v tomto smere vyhodnotil ako neopodstatnenú. Najvyšší súd nakoniec vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu uviedol, že ani táto námietka nie je dôvodná. Poukázal na to, že krajský súd sa ako súd odvolací stotožnil s odôvodnením súdu prvej inštancie, a preto podľa § 387 ods. 2 CSP stačilo, aby sa v odôvodnení obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody, čo aj urobil. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu nedospel k záveru, že by bolo jeho odôvodnenie nedostatočné.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je arbitrárne, svojvoľné a vymyká sa požiadavke spravodlivého súdneho konania. Má za to, že najvyšší súd sa ústavne konformným spôsobom nevysporiadal s námietkou, že krajský súd napadnutým rozsudkom svojvoľne a bez splnenia zákonných podmienok rozhodol bez toho, aby v primeranej 5-dňovej lehote sťažovateľku elektronicky (mailom, pozn.) upovedomil o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku. Vyslovila názor, že najvyšší súd dôsledne nerešpektoval § 378 ods. 1 CSP, a zároveň poukázala aj na § 219 ods. 3 CSP. Argumentuje, že najvyšší súd dovolanie odmietol svojvoľne, prekvapivo a v rozpore so svojou rozhodovacou praxou. Aj napadnutému rozsudku krajského súdu vyčíta, že je svojvoľné a vydané bez splnenia zákonných podmienok. Tvrdí, že jeho odôvodnenie je arbitrárne, ústavne nonkonformné, nekonzistentné a došlo ním bez splnenia zákonných podmienok k potvrdeniu rozsudku okresného súdu. Namieta, že sa v ňom krajský súd nevysporiadal so skutočnosťou, prečo nebola o mieste a čase vyhlásenia rozsudku upovedomená na jej mailovú adresu, ak ju uviedla aj v podanom odvolaní. Argumentuje, že krajský súd tým, že jej neoznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku elektronicky, jej odňal možnosť konať pred súdom a znemožnil jej uplatňovanie procesných práv v miere, ktorá mala za následok porušenie jej práva na spravodlivý proces. V tejto súvislosti uviedla, že žaloba bola podaná ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), pričom poukázala aj na znenie § 156 ods. 3 a § 214 ods. 3 v spojení s § 45 ods. 4 OSP, čím argumentovala, že neoznámením jej miesta a času vyhlásenia napadnutého rozsudku krajského súdu došlo k porušeniu jej práv. Dodala, že odvolanie podávala ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku a nemohla predpokladať, že v budúcnosti bude existovať iné procesné ustanovenie, a to § 219 ods. 3 CSP. Zároveň vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu, ako aj napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu namietala, že súdy sa v nich nevysporiadali s tým, že postupom okresného súdu malo dôjsť k porušeniu práva na rovnosť v konaní v dôsledku toho, že okresný súd mal sťažovateľke zatajovať listinné dôkazy predložené žalovanou. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priťahov argumentovala, že kompenzačné konanie vedené pred okresným súdom trvá bez jej pričinenia extrémne dlho. Dodala, že žalobu podala ešte 3. mája 2012 a priťahy v napadnutom konaní namietala aj ústavnou

sťažnosťou (ústavnému súdu doručenou 9. júna 2015, pozn.), o ktorej bolo rozhodnuté uznesením č. k. III. ÚS 347/2016-15, ktorým ju ústavný súd odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je porušenie základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a 3 ústavy, základných práv podľa čl. 36 ods. 1 a 3 a čl. 38 ods. 1 listiny, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ako aj namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

III.1. K namietanému porušeniu práv napadnutým rozsudkom krajského súdu:

9. Pred posúdením námietok sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že v danej veci je dvojmesačná lehota na podanie ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu vyplývajúca z § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vzhľadom na dátum doručenia písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (2. mája 2019, pozn.) sťažovateľke zachovaná (pretože ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 2. júla 2019 a na poštovú prepravu bola podaná 28. júna 2019, pozn.).

10. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (I. ÚS 358/2019).

11. Ústavný súd tiež zdôrazňuje, že nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Úlohou ústavného súdu tak nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 1/2020).

12. K zákonnej povinnosti všeobecných súdov náležite a presvedčivo odôvodniť ich rozhodnutia ústavný súd už v minulosti judikoval, že integrálnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 57/2019). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (napr. *Georgidias v. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

13. S poukazom na uvedené východiská ústavný súd pristúpil k prieskumu ústavnou sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu. Po preskúmaní napadnutého rozsudku dospel k záveru, že krajský súd sa, prihliadnuc na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky, ústavnoprávne relevantným spôsobom vysporiadal s otázkami nastolenými sťažovateľkou. Podľa posúdenia ústavného súdu odôvodnenie napadnutého rozsudku v danom prípade nie je možné označiť za arbitrárne či svojvoľné, ktoré by popieralo zmysel a podstatu vo veci uplatnených právnych predpisov. Krajský súd zároveň svoje závery vecne a pomerne obsérne rozviedol v bodoch 20 až 28 napadnutého rozsudku, teda nie je ho možné považovať ani za nedostatočne odôvodnené.

14. Pretože je sťažovateľke odôvodnenie napadnutého rozsudku dostatočne známe, ústavný súd ho na tomto mieste nebude podrobne rozoberať. Len pre doplnenie uvedie, že krajský súd po vykonaní prieskumu odvolaním napadnutého rozsudku okresného súdu vo vzťahu k postupu okresného súdu jednoznačne skonštatoval, že vo veci bolo okresným súdom vykonané dokazovanie v potrebnom rozsahu a ako nedôvodnú vyhodnotil námietku sťažovateľky o nedostatočnom zistení skutkového stavu a o tom, že nemali byť vykonané ňou navrhnuté dôkazy. V tejto súvislosti ústavný súd opakovane dáva do pozornosti, že jeho úlohou nie je preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Krajský súd zároveň nedospel ani k záveru, žeby rozsudok okresného súdu nebol dostatočne odôvodnený, pričom k námietke sťažovateľky na porušenie jej práva na kontradiktórnosť v konaní (v dôsledku údajnej nemožnosti sťažovateľky oboznámiť sa s listinami zabezpečenými okresným súdom a ostatným obsahom spisu, pozn.) jednoznačne a ústavne udržateľným spôsobom uviedol, že ide o listiny, ktoré sú obsahom súdneho spisu, s ktorými sťažovateľka mala možnosť (v podstate kedykoľvek, pozn.) sa oboznámiť (tak ako aj s ostatným obsahom spisu, pozn.). Tiež poukázal na to, že ide o listiny, ktoré tvoria obsah súdnych spisov aj v iných konaniach sťažovateľky, čiže aj s poukazom na túto skutočnosť mal byť sťažovateľke ich obsah už známy. Ako zásadný argument ústavný súd považuje, že zo zápisnice o pojednávaní okresného súdu z 31. augusta 2015 jednoznačne vyplýva, že sťažovateľka bola oboznámená s obsahom spisu (pričom samotná sťažovateľka sa vyjadrila, že za daného stavu nepovažuje za potrebné vykonávať žiadne ďalšie dôkazy, pozn.). Krajský súd k ďalšej námietke sťažovateľky (o porušení jej práva na zákonného sudcu, pozn.) jasne poukázal na to, že ju považuje za neopodstatnenú preto, že v danom prípade k zmene zákonného sudcu došlo po splnení zákonných predpokladov, a to na základe riadne schváleného dodatku k rozvrhu práce

(Spr. 3869/2013 z 30. októbra 2013. pozn.). S poukazom na rozhodnutie ústavného súdu (sp. zn. III. ÚS 212/2011, pozn.) zároveň dodal, že o porušení základného práva sťažovateľky by bolo možné hovoriť práve vtedy, ak by došlo k zmene zákonného sudcu bez splnenia tejto zákonnej podmienky (predchádzajúcej zmeny rozvrhu práce, pozn.). Ústavný súd s poukazom na uvedené konštatuje, že v odôvodnení napadnutého rozsudku (vzhľadom na námietky uplatnené sťažovateľkou, pozn.) nevzhlíadal také nedostatky, ktoré by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti v tejto časti na ďalšie konanie ústavný súd oprávňovali k vysloveniu záveru o porušení namietaných práv sťažovateľky. Závery krajského súdu v napadnutom rozsudku nie je možné označiť za svojvoľné, nelogické či z ústavnoprávneho hľadiska neutržateľné. Pokiaľ ide o sťažovateľkou uvedenú námietku týkajúcu sa toho, že krajský súd ju pred vydaním napadnutého rozsudku nemal o mieste a čase jeho verejného vyhlásenia upovedomiť elektronickými prostriedkami, k tomu sa ústavný súd bližšie vyjadril v bode 24 tohto rozhodnutia.

15. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (napr. I. ÚS 114/09, I. ÚS 604/2017) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok (I. ÚS 1/2020).

16. Na základe uvedeného preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

17. Ústavný súd v prvom rade zdôrazňuje, že v zmysle jeho stabilnej judikatúry otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné sudy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľky (m. m. II. ÚS 324/2010). To samozrejme neplatí, ak by najvyšší súd posúdil otázku prípustnosti dovolania ústavne neutržateľne v neprospech sťažovateľky.

18. Zároveň je vhodné pripomenúť, že cieľom pravidiel týkajúcich sa prípustnosti dovolania je zaistiť riadny výkon spravodlivosti a zvlášť rešpektovať princíp právnej istoty, ktorá bola nastolená právoplatným rozhodnutím. Dotknuté osoby musia počítať s tým, že tieto pravidlá budú aplikované. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľky v prípade, ak bolo toto posúdenie vykonané v súlade so zákonom. Postup súdu v súlade so zákonom nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia práv sťažovateľky. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti opakovane vyslovil, že skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňujú, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru, a teda nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojim

vlastným. Táto okolnosť nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia namietaných práv sťažovateľky už aj z toho dôvodu, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (I. ÚS 104/2021).

19. Úlohou ústavného súdu bolo preto v danom prípade posúdiť, či najvyšší súd ako súd dovolací napadnutým uznesením nevybočil zo zákonného rámca, a teda či napadnutým uznesením nedošlo k porušeniu sťažovateľkou namietaných práv, a to aj s poukazom na už uvedené východiská a možnosti ústavného prieskumu napadnutého uznesenia. Po preskúmaní napadnutého uznesenia a dôvodov na odmietnutie podaného dovolania sťažovateľky v ňom uvedených s poukazom na v ústavnej sťažnosti uplatnené námietky sťažovateľky ústavný súd dospel k záveru, že najvyšší súd dôvody, pre ktoré odmietol dovolanie, primerane a jasne uviedol najmä v bodoch 9 až 15 napadnutého uznesenia.

20. Keďže sťažovateľke je známe i odôvodnenie napadnutého uznesenia, ústavný súd nepovažuje za nevyhnutné podrobnejšie rozoberať a bližšie rozvádzať ani jednotlivé závery napadnutého uznesenia. Pre doplnenie však uvedie, že najvyšší súd sa s dovolaním sťažovateľky podľa názoru ústavného súdu vysporiadal ústavne konformným spôsobom. Svoje závery o odmietnutí dovolania založil vo vzťahu k námietke sťažovateľky o porušení jej práva na zákonného sudcu na tom, že nebolo možné mať žiadne pochybnosti o existencii a účinnosti dodatku k rozvrhu práce, ktorý bol navyše stále verejne prístupný na webovej stránke okresného súdu. Najmä poukázal na tú skutočnosť, že len to, že jeho elektronická verzia neobsahuje podpis, automaticky neznamená, že podpis neobsahuje aj originálna listinná forma. Mal za to, že už krajský súd sa s touto námietkou v rámci odôvodnenia napadnutého rozsudku vysporiadal dostatočným spôsobom. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o neoznámení jej miesta a času verejného vyhlásenia rozhodnutia krajského súdu poukázal na to, že sťažovateľka si po zmene procesnoprávných predpisov nepožiadala o oznámenie miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku elektronickými prostriedkami podľa § 219 ods. 3 CSP. Sťažovateľka síce uviedla, že odvolanie podávala ešte za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, avšak na tomto mieste ústavný súd dáva do pozornosti tzv. okamžitú aplikabilitu procesnoprávných predpisov (v danom prípade ustanovení Civilného sporového poriadku, pozn.). Navyše, ústavný súd zdôrazňuje, že sťažovateľke nič nebránilo, aby si podala takúto žiadosť aj po predložení veci na rozhodnutie o odvolaní. Pričom zároveň poukazuje na to, že aj v tejto veci stále platí zásada „*vigilantibus iura scripta sunt*“. V tejto súvislosti ústavný súd navyše dodáva, že uvedené tvrdenie sa môže javiť zo strany sťažovateľky aj ako účelové. Ako podstatnú v predmetnej veci totiž ústavný súd považuje tú skutočnosť, že o mieste a čase verejného vyhlásenia napadnutého rozsudku krajského súdu sa mohla pri dodržaní už uvedenej zásady sťažovateľka bez akýchkoľvek problémov dozvedieť aj z oznámenia krajského súdu o jeho vyhlásení, ktoré bolo na úradnej tabuli krajského súdu a na jeho webovom sídle zverejnené od 16. marca 2017 (ako to vyplýva z predloženého súdneho spisu, pozn.). Čiže v danom prípade neobstojí námietka sťažovateľky, že jej malo byť zamedzené uplatňovanie jej procesných práv, pretože nebolo jej znemožnené dozvedieť sa o termíne verejného vyhlásenia rozsudku a aj sa na ňom osobne zúčastniť. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky o porušení jej práva na rovnosť v konaní, ku ktorému malo podľa nej dôjsť údajným zatajovaním listinných dôkazov, najvyšší súd jasne poukázal na tú skutočnosť, že sťažovateľka mala ako sporová strana využitím svojho práva na nahliadnutie do spisu možnosť zistiť obsah spisového materiálu. Ústavný súd poukazuje tiež na to, že sťažovateľka vôbec nenamieta, žeby jej bolo znemožnené nahliadať

do spisu, a to aj priebežne počas súdneho konania. Teda kedykoľvek v priebehu súdneho konania mala možnosť sa detailne oboznámiť s celým spisovým materiálom v jej veci. Napokon sa najvyšší súd vyjadril aj k dovolaciemu dôvodu spočívajúcemu v námietke nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu. Jasne poukázal na to, že po preskúmaní odôvodnenia dospel k záveru, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku zrozumiteľne vysvetlil, prečo považoval rozhodnutie prvoinštančného súdu za správne. Tiež uviedol, že na zdôraznenie správnosti záverov okresného súdu aj doplnil ďalšie relevantné dôvody. Teda ani pokiaľ ide o posúdenie tejto časti, ústavný súd nedospel k záveru, že by najvyšší súd postupoval ústavne neutržateľným spôsobom. Naopak, na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že v odôvodnení napadnutého uznesenia nevzhladol nedostatky, ktoré by ho oprávňovali na vyslovenie záveru o porušení sťažovateľkou namietaných práv. Závery najvyššieho súdu nie je možné označiť za zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu za ústavne neutržateľné. Iba v takomto extrémnom prípade by totiž ústavný súd mohol zasiahnuť do výsostnej právomoci najvyššieho súdu týkajúcej sa posudzovania prípustnosti podaného dovolania.

21. Ústavný súd zdôrazňuje, že mu nepatrí nahrádzať právne názory najvyššieho súdu, a pokiaľ jeho závery v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické či z iného dôvodu ústavne neutržateľné, ústavný súd nemá dôvod do tejto výsostnej právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať (m. m. I. ÚS 139/2019). Na základe uvedeného preto ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

22. Vo vzťahu k namietanému porušeniu práva sťažovateľky na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 dohovoru (ktorého porušenie sťažovateľka namietala len vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu, pozn.) ústavný súd odkazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), podľa ktorej uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí nadväzovať na aspoň obhájitelné tvrdenie (*arguable claim*) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie ESLP vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983). Článok 13 dohovoru sa tak vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (rozhodnutie ESLP vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. 4. 1988, séria A, č. 131). Z citovanej judikatúry ESLP vyplýva zrejmá súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje (obdobne napr. III. ÚS 177/2020, IV. ÚS 146/2022).

23. Vzhľadom na to, že ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti vylúčil porušenie sťažovateľkou označeného práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohol dospieť ani k záveru o porušení práva podľa čl. 13 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy:

24. Pokiaľ ide o namietané porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, ústavný súd konštatuje, že uvedené články ústavy sú formulované všeobecne a neupravujú žiadne konkrétne základné práva, preto vyslovenie ich porušenia prichádza do úvahy len v súvislosti s porušením iného základného práva. Sťažovateľka porušenie uvedených článkov ústavy spájala primárne s porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k čomu však nedošlo a vo vzťahu ku ktorým bola ústavná sťažnosť odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. S poukazom na uvedené bolo preto potrebné ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

III.4. K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu v napadnutom konaní:

25. Sťažovateľka namieta aj porušenie jej práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Z obsahu ústavným súdom vyžiadaného súdneho spisu okresného súdu týkajúceho sa napadnutého konania vyplýva, že napadnuté konanie bolo ukončené vydaním rozsudku okresného súdu (31. augusta 2015, pozn.), ktorý nadobudol právoplatnosť 29. mája 2017 (v spojení s potvrdzujúcim napadnutým rozsudkom krajského súdu, pozn.). V čase podania ústavnej sťažnosti (2. júla 2019, pozn.) tak bolo napadnuté konanie už právoplatne ukončené a k zásahu do sťažovateľkou namietaného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom okresného súdu už nedochádzalo.

26. Ústavný súd vychádza aj zo svojej doterajšej judikatúry, podľa ktorej ústavný súd poskytuje ochranu základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď k namietanému porušeniu označeného práva ešte môže dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (III. ÚS 71/2018).

27. To znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv (na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pozn.) zohľadňuje aj to, či u sťažovateľky objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jej veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci (súdu) do základných práv sťažovateľky. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. III. ÚS 347/2016).

28. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol, a to s poukazom na § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

29. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol ako celok, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uvedenými v jej petite.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. mája 2022

Miloš Maďar
predseda senátu